

Voimauttava vuorovaikutus

Tietoa vanhemmille

Voimauttava vuorovaikutus (Intensive Interaction) on tapa olla yhdessä ja viettää aikaa kehitysvammaisen ja/tai autistisen kumppanin kanssa. Se perustuu normaaliin kommunikoinnin kehitykseen ja on mukavaa kaikille osapuolille (Nind & Hewett 2001). Voimauttavasta vuorovaikutuksesta on hyviä kokemuksia 1980-luvulta lähtien sekä lasten että aikuisten kanssa.

Mitä hyötyä voimauttavasta vuorovaikutuksesta on lapsellesi?

- Voimauttava vuorovaikutus näkee lapsen yksilönä –tämä on tärkeää lapsesi itsetunnolle.
- Se auttaa vahvistamaan sinun ja lapsesi välistä suhdetta.
- Lapsesi voi tuntea olonsa turvalliseksi ja rennoksi – tämä vaikuttaa myönteisesti hänen käyttäytymiseensä.
- Myös itseksensä viihtyvät, rauhattomat tai itseään vahingoittavat lapset hyötyvät voimauttavasta vuorovaikutuksesta, koska sen avulla he oppivat varhaisia, myönteisiä kommunikointitaitoja.

”Aiemmin ajattelimme, että lapsessamme on jotain vikaa, kun hän on erilainen kuin me muut. Voimauttava vuorovaikutus on auttanut meitä näkemään, miten täydellinen hän on omana itsenään.”

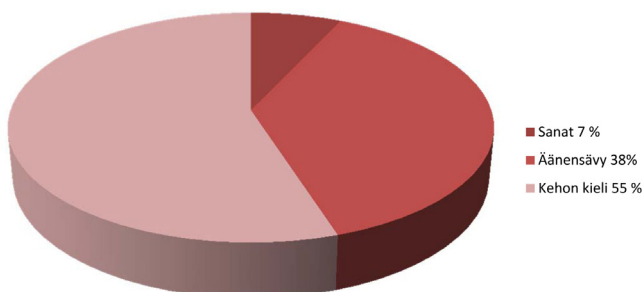
Vanhemman kommentti, Intensive Interaction Newsletter Issue 22 (2008)

Mitä voimauttava vuorovaikutus tarkoittaa?

Lapsi oppii kommunikoimaan vähitellen, kun hän kasvaa, kehittyy ja on yhdessä muiden kanssa. Voimauttava vuorovaikutus rakentuu niiden kommunikoinnin taitojen varaan, joita lapsellasi jo on.

Voimauttavassa vuorovaikutuksessa hyödynnetään aivan tavallisia, jokapäiväisiä lapsen ja vanhemman välisiä yhdessäolon hetkiä – tilanteita, joissa molemmilla on mukavaa, ollaan lähekkäin, katsotaan silmiin, vaihdetaan kosketuksia ja ilmeitä tai äännellään vuorotellen.

Meidän tulee kommunikoida lastemme kanssa tavoilla, joita he ymmärtävät parhaiten. Jos teemme näin, he todennäköisesti myös vastaavat meille entistä aktiivisemmin joko sanallisesti tai sanattomasti. On tärkeää muistaa, että suurin osa kommunikoinnistamme on sanatonta (Mehrebian 1972).

”Puhumattomuus ei tarkoita , että ei olisi mitään sanottavaa”

(Caldwell 2007)

Voimauttava vuorovaikutus

Kommunikoi lapsesi kanssa hänen taitojaan vastaavalla tavalla

Kommunikoinnin portaat (McDonald 2004)

Aloita tästä

Löydä päivittäisten rutiinien lomasta hetkiä, jolloin voit jutella tai olla rauhassa vuorovaikutuksessa lapsesi kanssa. Voit tehdä näin samalla, kun kylvetät, teet ruokaa, kävelette yhdessä päiväkotiin tai kouluun tai kun istutte syömässä välipalaa.

Anna lapsesi johtaa tilannetta. Yritä vastata hausalla tavalla esimerkiksi lapsesi ääntelyyn, kasvonilmeisiin tai

liikkeisiin. Voit halutessasi myös toistaa lapsen tuottamia ääniä tai jäljitellä hänen asentoaan tai liittyä mukaan vaikkapa pöydän taputtamiseen, sängyllä peuhaamiseen tai tehdä jotain muuta, mistä lapsesi nauttii.

Etsi mitä tahansa reaktiota. Lapsesi ilme voi muuttua, hän saattaa lopettaa tekemisensä ja katsoa sinuun tai pysähtyä kuuntelemaan. Tämä tarkoittaa, että lapsesi on kiinnostunut ja nauttii siitä, mitä sinä juuri teit.

Voimauttava vuorovaikutus

Sinun reaktiosi voi rohkaista lastasi kommunikoi-
maan lisää. Hän saattaa odottaa, että vastaatkin jol-
lain uudella tavalla tai haluaa, että teet saman asian
uudelleen ja uudelleen.

Jos sinusta tuntuu, että lapsesi ei pidä tekemästäsi
asiasta, pysähdy ja muuta lähestymistapaasi. Voit
kokeilla jotakin muuta tai pitää pienen tauon ja yrit-
tää uudestaan vähän ajan kuluttua.

Kun huomaat muutoksia – vaikka miten pieniä – lap-
sesi tavassa kommunikoida, vaihtele omaa tapaasi
vastata. Sinun reaktiosi voi olla hyvin hienovarainen,
esimerkiksi rytmiltään hitaampi taputus verrattuna
lapsen nopeaan taputukseen. Lapsesi saattaa myös
nauttia siitä, että reagoit välillä ylidramaattisesti,
teet jotakin hassua tai kiusoittelet häntä lempeästi.

Lopuksi

Voimauttavan vuorovaikutuksen tarkoituksena on
vahvistaa lapsesi nykyisiä kommunikointitaitoja
osana tavallista, päivittäistä toimintaanne. Muista,
että juuri sinä ja sinun herkkä tapasi vastata ja mu-
kautua lapsesi tarpeisiin, on tärkein leikkiväline ja
virike, jonka hän tarvitsee.

Kysy lapsesi puheterapeutilta, opettajalta tai muul-
ta ammattilaiselta, mikäli tarvitset tukea voimaut-
tavan vuorovaikutuksen toteuttamiseen.

**Tee sitä, mikä sinusta tun-
tuu luonnolliselta.**

Luota omiin taitoihisi.

**Rentoudu ja nauti voi-
mauttavan vuorovaiku-
tuksen mahdollisuuksista.**

Voimauttava vuorovaikutus

Kysy lisää

Tikoteekki

Tietotekniikka- ja kommunikaatiokeskus
Kehitysvammaliitto ry
Linnoitustie 2 B, 02600 Espoo
puh. (09) 348 09 370
sähköposti: tikoteekki(at)kvl.fi
www.tikoteekki.fi, www.kehitysvammaliitto.fi

Ruusuja, risuja ja kehittämisideoita

Otamme mielellämme vastaan palautetta tai kuulemme kokemuksistasi. Mikäli sinulla on mielesäsi kysymyksiä tai haluat jutella voimauttavasta vuorovaikutuksesta, ota rohkeasti yhteyttä Tikoteekkiin.

Lue lisää aiheesta

<http://papunet.net/tietoa/jos-vuorovaikutus-ei-etene-tavalliseen-tahtiin>
<http://papunet.net/tietoa/voimauttava-vuorovaikutus>

Nind, M. & Hewett, D. (2011). Voimauttava vuorovaikutus. Opas toimintatavan käyttöön. Helsinki: Kehitysvammaliitto ry.

Esite on suomennos Intensive Interaction – Information for Carers -esitteestä
http://www.through-the-maze.org.uk/clients/ttmaze/files/Intensive_Interactions_bklt.pdf
© Copyright 2011 Julie Birmingham & NHS Leeds Community Healthcare

Kuvat: Pekka Elomaa